

RINGERIKE KOMMUNE
Postboks 123 Sentrum
3502 HØNEFOSS
Att.

Saksbehandler, innvalgstelefon
Brage Sævarang, 32266607

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utfylling og graving i Randselva i forbindelse med rassikring ved Holtangen og Livveien i Ringerike kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Ringerike kommune, og gir tillatelse etter forurensningsloven til utfylling og graving i Randselva.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren gir også dispensasjon fra vannressursloven § 11.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad mottatt 27.11.2023 fra COWI AS på vegne av Ringerike kommune, der det søkes om tillatelse til utfylling og graving i Randselva.

Sammendrag av søknad

I forbindelse med flommen «Hans» ble det gjennomført undersøkelser av erosjonshull i Randselva ved Holtangen. Området har stabilisert seg, men det må gjennomføres tiltak før de siste evakuerte beboerne kan flytte hjem. Hullet har forverret skråningsstabiliteten og må derfor fylles igjen før tilbakeflytting til boligene kan tillates. For å hindre videre erosjonsutvikling er det også planlagt erosjonssikring langs samme strekning på østsiden av elva.

Både erosjonssikringen og utfyllingen av gropa skal etableres ved hjelp av velgradert sprengstein, der finstoff under 20 mm er sortert ut. Det er planlagt å stille krav til fortløpende oppfølging av kornfordeling. Massene skal sorteres og legges ut med gravemaskin slik at de minste steinene som hovedregel legges innerst og størst stein legges ytterst. Det opplyses om at det ikke er mulig å bruke østsiden av elva som adkomst for innkjøring av masser. Det må derfor fylles ut ca. 750 m³ for etablering av en midlertidig bru over Randselva. Denne fyllingen skal graves opp igjen. Størrelsen på denne utfyllingen kan reduseres avhengig av løsning som velges.

Det skal totalt fylles ut opptil 9000 m³ masser. I det inngår utfylling i erosjonshull, erosjonssikring over en strekning på 200 meter og midlertidig bru. Utfyllingen i erosjonshullet vil foregå på vanddybde 6 - 7 meter ved normalvannstand.

NVE har vurdert at det ikke er mulig å bruke siltgardin med tanke på strømmen i elva.

I tilknytning til tiltaket må det fjernes kantvegetasjon langs Randselva. Det er planlagt at minst mulig av vegetasjonen langs elva skal påvirkes. Det opplyses om at steinmassene på land skal dekkes med vekstmasse. Søker vurderer at det er nødvendig å supplere naturlig revegetering med å så egnet frø på de bratteste skråningene.

Høring

Statsforvalteren har ikke sendt søknaden om tillatelse på høring, da vi vurderer at det haster å gi tillatelse for at evakuerte skal kunne flytte hjem igjen (løsning på et akutt problem), jf. forurensningsforskriften § 36-9 andre ledd bokstav a.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

Det å tilføre fast stoff som stein til grunn eller vann, omfattes av forurensningsbegrepet i forurensningsloven § 6 første ledd, punkt 1. Dersom utfylling av stein vil medføre forurensning som forårsaker «nevneverdige skader eller ulemper» vil dette i utgangspunktet være forbudt, jf. forurensningsloven § 7 første ledd og § 8 tredje ledd. Statsforvalteren kan imidlertid gi tillatelse til utfyllingsarbeider, ut fra en betraktning av at fordelene ved det forurensede tiltaket er av en slik karakter at den aktuelle forurensningen anses som akseptabel, jf. forurensningsloven § 11.

Hva som skal til for at utfylling av stein medfører «nevneverdig skade eller ulempe» og som dermed er en type aktivitet som krever tillatelse etter forurensningsloven § 11 for å lovlig kunne finne sted,

må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. I stor grad er dette noe som beror på forurensningsmyndighetens skjønn. Relevante momenter i en slik vurdering er tiltakets størrelse, forurensningssituasjonen i området, virkninger sammenholdt med resipientens tilstand og den allerede samlede belastningen på det aktuelle økosystemet.

På bakgrunn av arbeidene som beskrives i søknaden, vurderer Statsforvalteren at utfylling av sprengstein i Randselva kan medføre forurensning i form av spredning av partikler. Det aktuelle tiltaket krever derfor en tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i sjø og vassdrag, jf. rundskriv T-3/12.

Vurdering av forurensningspotensial

Fysiske tiltak som utfylling og graving i vassdrag påvirker vannmiljøet. En konsekvens av slike tiltak kan være oppvirvling og spredning av partikler, metaller og organiske miljøgifter. Utfylling vil også kunne føre til nedslamming og begrave organismer som livnærer seg på bunnen i strandsonen.

Sprengstein kan inneholde store mengder med uomsatt sprengstoff som er rikt på nitrogen. Utfylling av sprengstein vil derfor som hovedregel kunne bidra til tilførsler av nitrogen. I det aktuelle prosjektet er det planlagt å bruke masser der finstoff er sortert ut. Dersom det skulle bli aktuelt å benytte andre utfyllingsmasser enn planlagt, må massene spyles før utfylling.

Statsforvalteren vurderer at det må gjennomføres avbøtende tiltak for å begrense partikkelspredning i forbindelse med det planlagte tiltaket. Vi stiller derfor krav om at tiltakshaver skal gjennomføre turbiditetsmålinger under anleggsperioden. Turbiditeten skal måles ved en stasjon som er direkte påvirket av anleggsarbeidet og ved en referansestasjon som ikke er påvirket. Hvis turbiditeten overskrider 10 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidet stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdi. Det tillates ikke utfylling eller graving i Randselva dersom turbiditetsmålerne er ute av drift. Vi vurderer at arbeidene kan gjennomføres uten partikkelsperre, da det vil være vanskelig å drifte en slik innretning effektivt med tanke på strømmen i elva.

Utfylling i vannforekomsten og i strandsonen kan medføre forurensning. Masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse II i henhold til Miljødirektoratet sin veileder for *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). Det tillates heller ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall i utfyllingsmassene, skal dette sorteres fra og leveres til godkjent avfallsmottak.

Oppgravde masser fra sjø og vassdrag er å anse som et næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. Det følger av forurensningsloven § 32 at næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklart gjennom avfallsdeklarerer. Eventuelle masser i tilstandsklasse 3-5, jf. M-608/2016 må leveres til godkjent mottak.

Statsforvalteren stiller også krav om at det skal gjennomføres en miljørisikovurdering av alle arbeidene i elva. Det skal settes inn avbøtende tiltak der miljørisikovurderingen avdekker at det er behov for å redusere risikoforholdene.

Statsforvalteren vurderer at de fastsatte vilkårene i tillatelsen vil sikre at forurensningen fra arbeidene holdes innenfor et akseptabelt nivå. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Vurdering etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

I henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er det forbudt å sette i verk fysiske tiltak som medfører eller kan medføre forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer. Etter søknad kan det likevel gis tillatelse. Statsforvalteren er myndighet etter forskriften på strekninger som fører anadrom laksefisk og edelkreps, mens fylkeskommunen er myndighet på øvrige strekninger som fører høstbar innlandsfisk.

Ifølge Miljødirektoratets Naturbase (2023) er det registrert elvemusling i Randselva. Elvemusling er karakterisert som sårbar (VU) på Norsk rødliste og er av særlig stor forvaltningsinteresse. Etter telefonsamtale med Viken Fylkeskommune v/Håkon Bergø den 07.12.2023 ble det avklart at Statsforvalteren behandler søknaden om fysiske tiltak i vassdrag i sammenheng med behandlingen etter forurensningsloven.

Det settes vilkår for å sikre at tiltaket ikke avliver eventuell elvemusling i tiltaksområdet. Hvis det påtreffes elvemusling, skal disse skånsomt flyttes til nærliggende område oppstrøms tiltaksområdet med tilsvarende bunn- og strømforhold. Forutsatt at arbeidene gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen etter forurensningsloven vurderer Statsforvalteren at produksjonsmulighetene for elvemusling ikke vil forringes. Vi vurderer på bakgrunn av dette at vilkårene i tillatelsen etter forurensningsloven ivaretar bestemmelsene i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Det er derfor ikke nødvendig med en egen tillatelse etter forskriften.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I Miljødirektoratets Naturbase (2023) er det registrert elvemusling i Randselva. Søker har undersøkt tiltaksområdet og fant ikke elvemusling på det aktuelle område. Begna/Randselva er registrert som naturtype kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti av viktig verdig. Det er beskrevet at det er en viktig lokalitet for andefugl på vinterstid. Statsforvalteren forutsetter at dette hensyntas i forbindelse med arbeidene i elva. Av hensyn til rekreasjon, friluftsliv og biologisk mangfold settes det som hovedregel vilkår i tillatelser etter forurensningsloven knyttet til tidsperioden for når det tillates å gjennomføre arbeider i sjø og vassdrag. Med tanke på at det haster å gi tillatelse for at evakuerte skal kunne flytte hjem igjen (løsning på et akutt problem), så vurderer Statsforvalteren at det er akseptabelt å ikke sette begrensninger i tillatelsen med tanke på når arbeidene kan gjennomføres. Vi anmoder likevel om at tiltakshaver hensyntar omgivelsene og eventuelle arter som kan bli berørt.

Søknaden er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven. Tiltakshaver er også pliktig å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren mener at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

I henhold til forvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Randselva Viulfoss - Begna* (ID: 012-3044-R). Vannforekomsten har god økologisk tilstand grunnet prøveresultater av påvekstalger, nitrogenforhold og fosforforhold. Kjemisk tilstand er registrert som dårlig grunnet prøveresultater av PFOS i ferskvann. Vannforekomsten er i stor grad påvirket av dammer, barrierer og sluser for vannkraftproduksjon og i middels grad påvirket av fysisk endring grunnet urban utvikling og diffus avrenning fra fulldyrket mark.

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal derfor ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Statsforvalteren vurderer at tiltaket vil kunne påvirke vannmiljøet lokalt i tiltaksområdet, men ikke i hele vannforekomsten. Så fremt utfyllingen i Randselva gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vil ikke tiltaket føre til varig forringelse av vannkvaliteten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene.

Vurdering av vannressursloven § 11

Kantsoner langs vassdrag er sikret gjennom vannressursloven § 11. I paragrafens første ledd heter det «langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr». Statsforvalteren kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra kravet om kantsone. Dette forutsetter at ulempene ved å opprettholde kantsonen er vesentlig større enn fordelene.

For å sikre kantsonens biologiske funksjon kan vi sette vilkår om hvordan hogsten skal gjennomføres.

Kantvegetasjonen langs Randselva er påvirket av mange tiltak og en ytterligere hogst i kantsonen vurderes å ha negative effekter på økosystemet som helhet. Ved å la så mye av kantsonen som mulig stå igjen, vil påvirkningen på dyrelivet minimeres. Dersom kantsonen reetableres med løvtrær når tiltaket er over, mener Statsforvalteren at tiltaket er midlertidig og at det blir tatt tilstrekkelig hensyn.

Hensynet til de viktige samfunnsinteressene i saken må avveies mot hensynet til opprettholdelsen av kantsonen på stedet. Kantvegetasjonen langs vassdrag har en rekke viktige funksjoner. Blant annet er vegetasjonen langs vassdrag viktig for plante- og dyreliv og er verdifulle landskapselementer. Kantvegetasjonen motvirker utrasing av elvebredden og har en naturlig flomdempende effekt, noe som også bidrar til å redusere forurensningen i vassdraget. Vegetasjonssonen motvirker også forurensning av vassdraget fra jorder og åpen mark fordi næringsalter og erodert materiale filtreres gjennom sonen. I dette tilfellet der tiltaket er viktig for å

sikre bebyggelse mot erosjon og ras, vurderer Statsforvalteren at ulempene ved å opprettholde kantsonen er vesentlig større enn fordelene.

Grunnforhold og vannføring

Fysiske tiltak i områder med kvikkleire kan utløse skred. Det er viktig at tiltakene ikke endrer områdestabiliteten og gjennomføres i tråd med [NVE sine råd og veiledninger](#).

Tiltak i vassdrag kan påvirke hydrologi og strømningsforhold i vassdraget. Økt vannhastighet og redusert kapasitet til å lede bort vann kan føre til erosjon og skader på elvekantene som igjen kan øke faren for skred.

Kommunene har en viktig rolle for å påse at det ikke iverksettes tiltak i områder med dårlig områdestabilitet uten at det gjøres nødvendige avbøtende tiltak. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen dersom tiltaket kan påvirke områdestabiliteten.

Samfunnsmessige forhold

I henhold til forurensningsloven § 11 femte ledd, skal de forurensningsmessige ulempene ved et tiltak sammenholdes med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. For tiltak som kan medføre forurensning eller skader på biologisk mangfold, vil samfunnsnyttene av tiltaket være et relevant hensyn å vurdere, da dette vil kunne ha betydning for om tillatelse kan gis. Jo lavere samfunnsnyttene er, desto lavere er terskelen for å avslå søknaden. Når samfunnsnyttene av et tiltak er betydelig, så vil dette kunne veie opp for noen av de miljømessige ulempene som tiltaket vil medføre.

Tiltaket vil kunne føre til noe forurensning i en kort periode i nærheten av tiltaksområdet, og deler av kantsonen vil fjernes midlertidig for å gjennomføre tiltaket. Statsforvalteren ser det likevel som samfunnskritisk å gjennomføre sikringstiltak for at beboere skal få flytte tilbake. Vi vurderer at samfunnsnyttene av tiltaket overstiger de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket.

Forhold til plan

Romerike kommune har uttalt i brev datert 07.12.2023 at tiltaket ivaretar formålet i plan og er derfor i tråd med gjeldende reguleringsplan.

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Vi mener at nytten av tiltaket veier tyngre enn ulempene ved tiltaket. Statsforvalteren gir derfor tillatelse til utfylling og graving i Randselva i Ringerike kommune. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven

Statsforvalteren gir Ringerike kommune tillatelse til utfylling og graving i Randselva i Ringerike kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om dispensasjon fra vannressursloven § 11

Statsforvalteren gir tillatelse til fjerning av kantvegetasjon med hjemmel i vannressursloven § 11 om kantvegetasjon på bakgrunn av tiltaksbeskrivelsen oppgitt i søknad av 27.11.2023.

Vedtaket er fattet med hjemmel i vannressursloven § 11 tredje ledd. Vedtaket om dispensasjon gjelder på følgende vilkår:

- Det skal kun hogges trær som hindrer gjennomføring av tiltaket. Inngrepet skal begrenses til det som er absolutt nødvendig.
- Det skal legges til rette for rask og naturlig revegetering av stedege arter i kantsonens fulle bredde.
- Unødige skader på bredden, som kan øke faren for erosjon, eller som kan føre til forringelse av vassdraget, skal unngås.
- Det må ikke ligge igjen hogstavfall i vassdraget slik at det kan oppstå hindringer for vannets frie vei.
- Hogsten og bortkjøringen av tømmeret skal foregå på en skånsom måte som i minst mulig grad skader gjenstående vegetasjon eller forårsaker unødvendige sår i terrenget.
- Den eller de som utfører tiltakene skal være kjent med og ha forstått planene og forutsetningene for tillatelsen.

Dispensasjonen er gyldig i tre år fra vedtakets dato.

Varsel om fastsettelse av gebyrsats for saksbehandlingen

Søker skal betale gebyr for vår behandling av søknaden om endring av tillatelsen, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Ut fra opplysningene som er gitt i søknaden, har vi foreløpig plassert saken i gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Saksbehandlingsgebyret i sats 6 er kr 37 400,-. Grunnlaget for valg av gebyrsats er ressursbruk hos Statsforvalteren i forbindelse med behandling av søknaden. Vi fatter endelig vedtak om gebyrsats og ettersender faktura når saken er ferdigbehandlet. Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket etter forurensningsloven og vannressursloven § 11 kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. Vedtaket etter forurensningsloven kan påklages til Miljødirektoratet. Vedtaket etter vannressursloven kan påklages til Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE). En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Andreas Røed
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Brage Sævarang
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Kopi til:

COWI AS v/ Dordi Skjevling

Postboks 6412

0605 OSLO

Etterstad

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)

Postboks 5091

0301 OSLO

Majorstua

VIKEN FYLKESKOMMUNE

Postboks 220

1702 SARPSBORG

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling og graving i Randselva i Ringerike kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse for tiltakets omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato til arbeidene er ferdigstilt.

Bedriftsdata

Tiltakshaver: Ringerike kommune
Tiltakshavers adresse: Postboks 123 Sentrum, 3502 Hønefoss
Org. nummer: 974639629
Tiltaksområde: Randselva ved Holttangen og Livveien i Ringerike kommune
NACE-kode og bransje: 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer: 2023.1046.T		
Tillatelse første gang gitt: 20.12.2023	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd: -	Tillatelse sist endret: -
Andreas Røed fagleder	Brage Sævarang rådgiver	

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	20.12.2023	2023/44596	Tillatelsen ble gitt

Innhold

Endringslogg.....	1
1 Tillatelsens ramme	3
2 Generelle vilkår	3
2.1 Gjennomføring av tiltak	3
2.2 Sikring av tiltaksområdet.....	3
2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen.....	3
2.5 Utslippsbegrensninger.....	3
2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7 Endring av vilkår	4
2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	4
2.10 Internkontroll	4
2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12 Tilsyn	5
3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	5
3.1 Miljørisikoanalyse	5
3.2 Forebyggende tiltak.....	5
3.3 Avvikshåndtering.....	5
3.4 Etablering av beredskap	5
3.5 Varsling av akutt forurensning.....	6
4 Utfylling.....	6
4.1 Gjennomføring av utfyllingsarbeider	6
4.2 Krav til utfyllingsmasser.....	6
5 Oppgraving av midlertidig utfylling	6
5.1 Gjennomføring av oppgraving.....	6
5.2 Håndtering av oppgravde masser	7
6 Flytting av elvemusling.....	7
7 Kontroll og overvåking	7
7.1 Kontroll- og overvåkingsprogram.....	7
7.2 Overvåking	8
7.3 Kvalitetssikring av målingene.....	8
8 Støy.....	8
9 Rapportering	8

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen til utfylling og graving i Randselva gis i forbindelse med erosjonssikring i Ringerike kommune.

Det gis tillatelse til utfylling av inntil 9000 m³ steinmasser til Randselva. 750 m³ av utfyllingen vil være midlertidig, og skal fjernes fra elva igjen. Tiltaket skal gjennomføres som beskrevet i søknaden og i henhold til eventuelle bestemmelser i reguleringsplanen.

Det tillates ikke å gjennomføre utfylling av masser eller graving i elva dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Ringerike kommune (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at alle vilkår i denne tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 9. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent

på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt hvis utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning, eller annet er bestemt i tillatelsens punkt 3 til 9.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles, jf. vilkår 3.5.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5, annet ledd, punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.4 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.5 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Utfylling

4.1 Gjennomføring av utfyllingsarbeider

Utfylling av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT).

Det må gjennomføres turbiditetsmålinger ved alle utfyllingsarbeider som gjennomføres i vannforekomsten eller i strandsonen. Det er ikke tillatt å gjennomføre arbeider i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Mengder og tidspunkt for utfylling av masser, samt utfyllingssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 9. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten. Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at tiltaket medfører spredning og etablering av uønskede fremmede arter¹.

4.2 Krav til utfyllingsmasser

Masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse II i henhold til Miljødirektoratets veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). Det tillates heller ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall i utfyllingsmassene, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Det er planlagt å benytte velgraderte sprengsteinmasser der finstoff er sortert ut. Dersom det skulle bli aktuelt å benytte andre utfyllingsmasser enn planlagt, må massene spyles før utfylling. Det må da i tillegg etableres systemer for å rense eventuelt spylevann som oppstår. Eventuelt spylevann som slippes til Randselva skal ikke overskride 100 mg/l for suspendert stoff.

5 Oppgraving av midlertidig utfylling

5.1 Gjennomføring av oppgraving

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra

¹ Jf. Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. Listen finnes på www.artsdatabanken.no.

sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet.

Det må gjennomføres turbiditetsmålinger ved alle oppgravingsarbeider som gjennomføres i vannforekomsten eller i strandsonen. Det er ikke tillatt å gjennomføre arbeider i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av drift.

Dersom det påtreffes avfall, skal dette sorteres fra og leveres til godkjent avfallsmottak. Mengder og tidspunkt for opptak av masser, samt gravedybde og gravested skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 9. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 9. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

5.2 Håndtering av oppgravde masser

Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres i henhold til vilkår 9.

Mudrede masser som tas på lekter eller land er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent behandlingsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32. Det tillates kun nyttiggjøring av masser i tilstandsklasse I-II, jf. M-608/2016. Dersom det skulle vise seg at oppgravde masser befinner seg i tilstandsklasse III-V, skal massene leveres til godkjent behandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklart gjennom www.avfallsdeklarerer.no.

Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle overskuddsmasser er levert, jf. vilkår 9.

6 Flytting av elvemusling

Hvis det påtreffes elvemusling i tiltaksområdet, skal disse skånsomt flyttes til nærliggende område oppstrøms tiltaksområdet med tilsvarende bunn- og strømforhold. All flytting skal registreres med antall og områder elvemusling flyttes til skal markeres på kart.

Eventuell flytting av elvemusling må gjennomføres av en kompetent 3. part.

7 Kontroll og overvåking

7.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i vassdrag i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

7.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst én referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst én målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 100 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses. Turbiditetsmåler må plasseres på en slik måte at den fanger opp partikkelspredning fra tiltaket. Det skal foreligge en faglig vurdering med begrunnelse for hvorfor turbiditetsmalere plasseres der de gjør. Denne vurderingen skal være skriftlig og forankret i den dokumenterte miljørisikovurderingen.

7.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

8 Støy

Tiltakshavers bidrag til utendørs støy skal være i tråd med *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021).

9 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes til Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av utfylt og oppgravd område (angitt på kart med koordinater), tidspunkt for utfylling og graving, samt dokumentasjon på mengde masser fylt ut og gravd opp.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger.
- Dokumentasjon på at masser som er fylt ut tilfredsstillende tilstandsklasse I-II i henhold til M-608/2016.

- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent deponi/behandlingsanlegg etter forurensningsloven. Mengder og tidspunkt for levering må være inkludert. Dersom masser er nyttiggjort, skal det dokumenteres at massene som er nyttiggjort er frie for forurensning og i tråd med vilkår 5.2.
- Resultater fra flytting av elvemusling, jf. vilkår 6 (Hvis aktuelt).

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.5

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Triklosan(2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoxy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA - C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDODA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350